

Preek over Lukas 7:36-50

- Schildwolde, 1 februari 2015
- Kees van Dusseldorp

Liturgie:

Votum en groet

Gz.171

Wetslezing

Ps.20:2,4,5 [Wiekslag 5-8]

Gebed

Lezen: Luc.7:36-50

1 Joh.3:14-24

Ps.140:1,4,9,10 [Wiekslag 3-4]

Preek

Ps.32:1,5

Gebed

Collecte

Ld.481:3,4

Zegen

Gemeente van Christus,

** Simon de Farizeeër

Simon is mijn naam. Simon de Farizeeër. Ja, ik weet wel, dat jullie geen positief beeld hebben van Farizeeërs. Bij jullie wil niemand een Farizeeër zijn. En eerlijk gezegd, snap ik dat ook wel een beetje. Wij waren natuurlijk op een gegeven moment bijna allemaal anti-Jezus. En in mijn eigen verhaal kom ik er ook niet zo goed vanaf. Maar hier in mijn tijd en in mijn land is dat echt anders. Wij Farizeeën zijn altijd heel serieus bezig met God. En dan niet alleen met woorden en gebeden, maar ook door onze daden. We zijn ervan overtuigd dat de Bijbel waar is en we houden ons in onze levensstijl aan Gods Woord. De priesters hebben respect voor ons. En de gewone mensen ook.

Kijk, wij zijn niet van het type 'iedereen moet het zelf maar weten'. Wij zijn ook niet van het type 'in elk geloof zit wel iets'. Nee, we weten wat de waarheid is en we zijn daar consequent in. Maar dat betekent niet dat we niet open staan voor iets nieuws. Waarom denk je anders dat ik Jezus van Nazaret had uitgenodigd? Ik had veel over hem gehoord. Sommigen zeiden dat hij de beloofde profeet is. Ik denk, ik geef hem een kans. Laten we eens in gesprek gaan. Tijdens een ontspannen dineetje met mijn collega's en vrienden. Heeft hij gelijk een warme maaltijd. En kan ik zelf ontdekken of hij een profeet is. Zeg nou zelf, ik heb toch best een open mind? En dat is toch best barmhartig? Nou ja, oké, ik was wel wat sceptisch. Ik vond het niet nodig om die Jezus heel hartelijk te ontvangen. De mensen mochten eens denken, dat ik een volgeling was van die rabbi...

Maar weet je wat er gebeurt tijdens de maaltijd? Komt uitgerekend de meest besproken vrouw van ons stadje binnen. Die vrouw die alles doet wat God verboden heeft. Ik geef verder geen details, je weet wel genoeg denk ik. Ze komt binnen, gaat bij de voeten van Jezus staan en begint te huilen. Te huilen! Het stroomt haar uit de ogen. Jezus' voeten worden drijfnat van haar tranen. Ik geneer me dood. In mijn huis. En dan maakt ze haar haren los – ook al zo ongepast – droogt Jezus voeten af, kust ze en wrijft ze in met kostbare parfum die ze bij zich heeft. Niet de goedkoopste trouwens. Je wilt niet het slechtste denken, maar het schiet toch even door je heen, waar doet zo'n vrouw het van?

Iedereen kende haar. Maar Jezus gaf er geen aandacht aan. Ik dacht: 'Zie je wel, hij is geen profeet. Want dan zou hij toch weten dat dit een slechte vrouw is.' Maar toen zei Jezus iets, waar ik van schrok. Volgens mij kon hij mijn gedachten lezen. Of liet ik onbewust in mijn gezichtsuitdrukking zien hoe aanstootgevend ik de hele scene vond? Jezus zei tegen mij dat die vrouw deed wat ik had moeten doen: zijn voeten wassen, hem begroeten met een kus en hem wat parfum aanbieden ter verfrissing. Ik was eerst boos, maar eigenlijk had hij wel een punt. Ik had inderdaad wel een beetje afstand gehouden.

Maar wat mij het meeste heeft geraakt, is wat Jezus daarna zei. Iedereen hoorde het. Hij zei: 'Haar zonden zijn haar vergeven, hoeveel ze ook heeft gedaan, want ze heeft veel liefde betoond; maar wie weinig wordt vergeven, die betoont ook weinig liefde'. Dat raakte mij. Sowieso dat Jezus zei dat haar zonden vergeven waren. Mag hij dat wel zeggen? Maar vooral dat laatste zinnetje is me als een graat in de keel blijven zitten: 'wie weinig vergeven wordt, die betoont ook weinig liefde.' Zou dat soms op mij slaan? Dat ik Jezus niet zo liefdevol ontvangen heb? Mis ik dan de vergeving? Wat doe ik fout?

** hoeveel Simon ben je?

Wat doet hij fout? Natuurlijk kunnen wij bij Simon de Farizeeër wel een paar dingetjes aanwijzen. Dingen die wij typisch farizees noemen. Waar Jezus doorheen prikt. Jezelf beter voelen dan een ander, omdat jouw leven beter gelukt is. Een oordeel hebben over iemand, die je nog nooit zelf gesproken hebt. Een sticker plakken op een ander, waar ze nooit meer vanaf komt. Iemand wel uitnodigen in je huis, maar ondertussen niet echt je hart voor hem openen. Er steeds rekening mee houden wat de mensen er van zullen zeggen. Wel belangstelling tonen voor Jezus, maar toch een beetje afstand houden, omdat je persoonlijk nog niet meteen overtuigd bent.

Je hoort wel, het kost mij weinig om Simon lekker stevig neer te zetten. Daar geeft het verhaal ook aanleiding toe. Waarschijnlijk kost het jou ook geen moeite om sommige trekjes aan te wijzen in andere mensen. Die is ook schijnheilig: wel zondagsmorgens in de kerk, maar zondagsmiddags lekker feesten in de wereld. Die is ook zo rechtlijnig: weet precies wat goed en fout is en legt iedereen langs dezelfde meetlat. Die heeft ook snel haar oordeel klaar. Je ziet het aan hoe ze naar anderen kijkt en met wie ze wel en niet optrekt. Ja en die! Die zit hier wel lichamelijk in de kerk, maar is geestelijk compleet afwezig.

Leuk he, overal van die kleine farizeeertjes aan te wijzen. Bij anderen. Maar mag ik je vragen: waarin verschil jij zelf dan van die Simon? Als je je oordeel zo snel klaar hebt, ben je nog erger dan die Farizeeër uit het bijbelverhaal. Toch? Laat ieder bij zichzelf te rade gaan: hoeveel Simon ben ik zelf eigenlijk?

Die dingetjes die ik bij hem kan zien, hoe dichtbij liggen die eigenlijk bij mijzelf! Laat ik mezelf ook niet vaak leiden door een oordeel die ik over anderen heb? Houd ik zelf niet ook vaak een beetje afstand? Veel christenen hebben daar last van. Ze houden graag een beetje afstand tot de Bijbel, het evangelie, de kerk. Ze horen het aan. Ze zijn erbij. Nemen er *iets* van mee. Maar ja, je kunt natuurlijk niet *alles* letterlijk nemen.

Sommige dingen uit de Bijbel zijn wel erg achterhaald. Zoals over de schepping. Zoals over de verhouding man-vrouw. Zoals over samenwonen en trouwen. Sorry hoor, daar denken we vandaag anders over.

Sommige dingen uit de Bijbel zijn wel erg idealistisch. Zoals dat je bij elkaar moet blijven. Zoals dat je niet weg moet blijven bij de kerkdiensten. Zoals dat je zelfs je vijanden moet liefhebben. Sorry hoor, dat gaat niet werken.

Sommige dingen uit de Bijbel zijn wel heel radicaal. Zoals dat buiten Jezus geen weg is om in de hemel te komen. Zoals dat God soms ook geweld gebruikt tegen zijn vijanden. Zoals dat je blij moet zijn met vervolging. Sorry hoor, kan dat niet iets genuanceerder?

Natuurlijk, het zijn allemaal vragen waar veel meer over te zeggen is. Maar ze verleiden veel christenen ertoe om een beetje afstand te houden. Je geeft Jezus wel een plaats in je hart, maar Hij moet niet denken dat Hij het te zeggen krijgt in je leven. Je gooit de deur van de kerk niet dicht. Maar het is wel prettig om een beetje aan de rand te blijven. En af en toe een beetje kritiek te geven.

Kijk naar jezelf. Daar laat zich de Farizeeër zien. Een beetje afstand houden van Jezus. Niet te fanatiek, niet te radicaal, niet te persoonlijk. Gereserveerd christendom. Het breekt je op. Er is geen liefde, er is geen vergeving. Jezus prikt er doorheen.

**** binnenkant en buitenkant**

Als er iets opvalt aan dit gebeuren aan de tafel van Simon, dan is het hoe Jezus grip krijgt op de binnenkant van de mens. Bij Jezus komt aan het licht wat er in je hart leeft. Voor Hem kun je je gedachten en gevoelens niet verstoppen. Het hoeft ook niet. Wat werkt dat uitnodigend om je hart voor hem te openen! Om je aan Hem over te geven.

Voor Simon was het een conclusie: die Jezus weet niet eens wat voor vrouw er aan zijn voeten zit. Zie je wel! Hij kan echt geen profeet zijn, zoals veel mensen denken. Maar in zijn reactie laat Jezus niet alleen zien dat hij het leven van de vrouw wel degelijk kent – ‘hoeveel zonden zij ook gedaan heeft’ zegt hij –, maar dat hij ook weet wat er achter de beleefde buitenkant van zijn gastheer allemaal speelt. Jezus is daar zeer kritisch op. Op geniale manier houdt hij Simon de spiegel voor.

‘Simon, ik heb je iets te zeggen’. ‘Zeg het maar, Meester’. ‘Wie zal de geldschiet de meeste liefde bewijzen? De man die een schuld van 4.000,- euro werd kwijtgescholden, of degene die een streep mocht zetten door een schuld van 40.000,- euro? Dat is nogal een verschil. Dat verschil zal normaal gesproken merkbaar zijn in de grotere opluchting, dankbaarheid en eerbewijzen van degene die de grootste schuld kwijt is.

De Farizeeër zal zich wat ongemakkelijk hebben gevoeld tijdens dit lesje. Wil Jezus hem in een valstrik leiden? Wil Jezus hem belachelijk maken? Het ontgaat eerst hem waar deze vraag op slaat. Pas als Jezus de toepassing maakt, blijkt het een spiegel voor hemzelf te zijn. En niet alleen voor hemzelf.

Jezus verbindt liefde bewijzen aan zonden vergeven. Liefde bewijzen aan Jezus is de buitenkant. De vrouw deed het overvloedig. De Farizeeër deed het erg magertjes. Daar kun je dus aan zien hoeveel genadebesef je hebt, zegt Jezus. En dat is schokkend. Wij zeggen wel: als je weet dat je veel zonden vergeven zijn, zul je ook heel dankbaar zijn. Maar Jezus gaat nog een stap verder: als ik bij jou maar weinig liefde zie, dan heb je er blijkbaar geen idee van hoeveel jou vergeven is.

Ik zou het zelf zo niet gemakkelijk zeggen. Als iemand weinig liefde laat zien, afstand lijkt te houden van het evangelie of van de kerk, in conflict blijft leven met een naaste, nauwelijks werk maakt van de omgang met God. Om dan te stellen: blijkbaar heb jij maar weinig vergeving gekregen. Dat is nogal wat. Wij zijn meer geneigd om te zeggen: er zal aan de binnenkant vast wel veel geloof zijn. Of iemand is misschien wat belemmerd in zijn gevoelsleven. Of: het is ook lastig om je over te geven: Maar Jezus trekt uit de buitenkant wel degelijk conclusies over de binnenkant.

Maar ook nu geldt: laten we daarin niet naar anderen kijken, maar vooral naar onszelf. Als ik merk dat ik weinig enthousiasme ken, dan besef ik te weinig wie Jezus is. Als ik merk dat ik mij irriteer aan anderen, dan vergeet ik hoeveel genade mij bewezen is. Als ik een ander ophang aan haar fouten, dan besef ik niet hoeveel zonden mij vergeven zijn.

Jezus leest via buitenkant wat er in de binnenkant is. Bij hem komt aan het licht wat er in de mens leeft. Wie Hem niet volgen wil, weet niet wat genade is. Dat is de scherpe spits van de simpele vraag die Jezus stelde.

** de zondares

Maar er zit ook nog een heel mooie, warme spits in wat er aan de tafel van Simon gebeurt. Dat is die andere hoofdpersoon. Die ons positief ten voorbeeld wordt gehouden. In haar reactie op Jezus. Onaangekondigd en ongewenst komt ze binnen lopen. Geen fatsoenlijk mens zou haar uitnodigen. Misschien dat sommigen liefst in een andere bank zouden schuiven als zij hier in de kerkzaal binnenkwam.

Zij doet wat de Farizeeër niet deed: ze houdt geen afstand, maar geeft zich compleet over aan Jezus. Ze gaat bij zijn voeten staan en huilt. Dat is bijzonder! Heel mooi om te lezen. Bij Jezus mag gehuild worden. In de kerk wordt ook veel gehuild. Vooral tijdens het zingen of het bidden. Dan komt de Heer soms zo dichtbij, dat je hem niet meer op afstand kan houden.

Waarom huilt ze zo hartstochtelijk bij de voeten van Jezus? Ik ga niet op de psychologische toer, maar ik kan er toch iets van zeggen. Drie dingen vertelt Lukas ons over de vrouw: 1. Ze was de zondares van de stad. 2. Ze had gehoord dat Jezus bij de Farizeeër thuis zou komen. En 3. Jezus zegt dat haar zonden haar vergeven zijn. Ik kan daar maar één conclusie uithalen: Deze vrouw kende zichzelf, beseftte wie Jezus was en ontving Gods genade.

Ze kende Jezus uit de prediking van Johannes de Doper: 'Doe boete voor je zonden, bekeer je en ontvang vergeving bij degene die na mij komt.' Ze kende Jezus uit de prediking van Jezus in alle dorpen: 'Ik ben gekomen om mensen te bevrijden van hun lasten, om mensen los te maken uit de strikken van de zonde.' Ze kende Jezus uit de verhalen van de mensen, dat Jezus zonden vergaf, zondaars opzocht en zieken genas. En waar Simon zei: 'interessant persoon, laat ik die eens uitnodigen', daar ging zij door alle barrières heen om bij Jezus te zijn. Waar Simon zei: 'een bijzondere boodschap, laat ik daar eens over nadenken', daar barstte zij in tranen uit toen ze de verlosser ontmoette.

Tranen van berouw. Tranen van opgespaard verdriet. Tranen van opluchting. Tranen van ontroering. Tranen van overgave. Dat zijn heel wat tranen. Ze houdt ze niet meer tegen en laat ze vallen op Jezus' voeten. Tranen, opgeroepen door de boodschap van Gods genade. Ze weet zich welkom bij Jezus. Bij Hem kan het weer goed komen met haar. Zo reageer je als je beseft hoe groot de kwijschelding is. Dan laat je je niet tegenhouden door mensen, maar zoek je hem op. Dan houd je geen afstand, dan geef je je over.

'Zie je deze vrouw?' vraagt Jezus aan Simon. Natuurlijk had Simon voortdurend de vrouw en haar merkwaardige gedrag in het oog gehouden. Maar hij had haar niet echt gezien. Niet zoals Jezus haar zag. Simon zag de buitenkant. En hij kende haar etiket. Jezus zag haar als mens. Hij kende haar hart.

'Haar is veel vergeven, kijk maar naar de liefde die ze laat zien', zegt Jezus. Opnieuw maakt Jezus een bijzondere verbinding tussen de buitenkant en de binnenkant. Zie je haar liefde? Daaruit blijkt hoeveel vergeving ze heeft ontvangen. Wij zeggen, en het is heel bijbels: 'Wie veel vergeven is, bewijst veel liefde.' Jezus gaat een stap verder: 'Wie mij veel liefde bewijst, die laat zien dat hem of haar veel vergeven is'. Wat is vergeving een krachtige gave van God! Het verandert echt je hele leven. Het zet je leven in het teken van de liefde. De liefde voor Jezus en de liefde van Jezus.

** leef in vrede

In het evangelie van Lukas heeft deze gebeurtenis een eigen plaats. We kennen uit Matteus, Markus en Lukas ook een verhaal van een vrouw die Jezus zalft. Dat vindt plaats in de laatste dagen voor zijn arrestatie en kruisiging. Dat was een ander moment, een andere plaats en een andere boodschap.

Lukas is de enige die dit moment beschrijft. Het staat in zijn evangelie in het kader van de vraag: Wie is Jezus? En dan niet zozeer wat Hij van zichzelf vertelt. Maar meer hoe de mensen hem zien en op hem reageren. Aan de lezers van zijn boek maakt Lukas duidelijk: je kunt afstand houden met al je kritische vragen. Om erachter te komen dat vergeving aan je voorbij gaat. Je kunt ook gehoor geven aan de uitnodiging van Jezus en je overgeven aan de genade die hij brengt. Om niet alleen vergeving te ontvangen, maar ook met vrede weer het leven in te kunnen.

Hoe reageer je op Jezus en zijn boodschap van genade? Je hoort zo vaak over hem. Zijn woorden en daden worden doorverteld. Met dezelfde kracht en dezelfde liefde. Hoe laat jij dat binnenkomen? Hoor je het aan met je armen over elkaar om er nog eens een keer over na te denken als je er zin in hebt? Wacht je af tot het iets met je doet? Neem je het voor kennisgeving aan: fijn dat God genadig is, dat is wel prettig voor later?

De reactie van de vrouw laat ons de weg zien naar het Koninkrijk van God. Van Jezus heeft ze gehoord! De oproep tot berouw en bekering heeft haar geraakt. In de uitnodiging tot het Koninkrijk van God weet ze zich geroepen.

Bij Jezus wil ze zijn, wat er ook gebeurd is! Bij Jezus breekt haar verdriet en haar ongelukkig bestaan. Bij Jezus raakt haar hart van slag. Gebroken om haar zonden. Geheeld door zijn liefde. Bij Jezus ontvangt zij vergeving voor haar zonden. Bij Jezus krijgt zij vrede.

U, jij weet van Jezus. Je kunt hem meer leren kennen. Vraag eventueel ervaren christenen om je meer te vertellen over Jezus. En als je al het een en ander van hem denkt te weten, laat dan bij het licht van zijn genade de boodschap binnenkomen dat je een zondaar bent, dat je schuldig staat tegenover God en mensen, dat er echt geen toekomst voor je is buiten Jezus Christus. En laat je meetrokken in zijn liefde. Hij bewijst je zijn genade. Hij vergeeft je je zonden. Hij heelt je hart. Laat vergeving een kracht worden, die je leven in het teken van liefde zet. Blijvend verwonderd over de genade van God.

Natuurlijk mag je erover nadenken hoe je je christen-zijn in praktijk brengt. Maar je hart gaat aan dat nadenken vooraf. Als je hart opengaat voor de liefde van Jezus Christus. De vrouw laat ons zien hoe veel-vergeving-ontvangen leidt tot veel-liefde-geven. Het is een vuur in haar hart geworden. Die liefde richt zich helemaal op Jezus Christus. En in het verlengde van Jezus richt die liefde zich op de volgelingen van Jezus, op de kerk van Jezus, op alle mensen die je tegekomt. Het wordt merkbaar.

Broeder, zuster, geef je hart aan Jezus Christus, leef van vergeving en ga in vrede!

Amen